

ΚΩΣΤΗ ΒΕΛΜΥΡΑ

“ΘΙΟΣ ΣΧΩΡΕΣ’ ΤΟΝ”

ΜΟΝΟΠΡΑΧΤΟ ΤΡΟΜΟΥ (*)

Πρόσωπα :

Ο ΦΕΡΕΤΡΟΠΟΙΟΣ
Ο ΒΟΗΘΟΣ ΤΟΥ
Ο ΤΑΒΕΡΝΑΡΗΣ
Ο ΓΕΡΟΣ
Ο ΜΟΡΦΗΣ
Ο ΣΤΑΝΑΣ
Ο ΛΟΥΤΓΗΣ

Στήν Ἀθήνα.

Ἕνα σκοτεινὸ καπελιὸ στήν ὁδὸ Ἀναπαύσεως, κοντὰ
στὸ Νεκροταφεῖο.

Μιά ξύλινη πόρτα μὲ φεγγίτη στὸ βάθος.

Δεξιά ἄλλη πόρτα ποὺ φέρνει στήν ἀποθήκη τοῦ
κραιοῦ.

Παράθυρο κανένα.

Στήν ἀριστερὴ γωνιά μιὰ κάσσα ἀκουμπισμένη.

Στὸ τρίτο πλάνο δεξιά, κάθετα σχεδὸν στὸν τοῖχο, σὲ
μικρὴ ἀπόσταση ἀπὸ τὴν πόρτα τοῦ βάθους, τὸ τεζάκι μ’
ἓνα θαμπὸ κιτρινόφωτο φανάρι.

Ἄλλο φανάρι πὺδ μεγάλο κρεμασμένο στήν πρώτη πα-
λάντζα, ἀριστερά.

Κανένα ἄλλο φῶς.

Οἱ τοῖχοι γκρίζοι, ὄγροί καὶ ἀκατάστατα βαμμένοι.

Στὸ πρῶτο πλάνο δεξιά ἓνα τραπεζάκι μὲ τέσσερις κα-
ρέκλες.

(*) Πρωτοπαίχτηκε τὸ καλοκαίρι τοῦ 1924 ἀπὸ τὸν «Θίασο οἱ
Νέοι» στὸ θέατρο Παγκρατίου.

Στὸ δεύτερο πλάνο πρὸς τ' ἀριστερὰ ἄλλο τραπεζάκι
μὲ δύο καρέκλες.

Ὡρα ἐννιά τῇ νύχτα.

Χειμῶνας.

Βρέχει, ἀκούγεται δυνατό βουητὸ τ' ἀνέμου κι' ἀστρά-
φτει συχνὰ ἀπ' τὸ φεγγίτη τῆς πόρτας.

Μὲ τ' ἀνοιγμα τῆς ἀυλαίας ὁ ΤΑΒΕΡΝΙΑΡΗΣ ὁρθὸς
μπροστὰ στ' ἀριστερὸ τραπεζάκι ὅπου κάθονται ὁ ΦΕΡΕ-
ΤΡΟΠΟΙΟΣ κι' ὁ ΒΟΗΘΟΣ ΤΟΥ, χύνει κρησὶ στὰ τρία
ποτήρια.

Ο ΦΕΡΕΤΡΟΠΟΙΟΣ (σὰ νὰ ξακολουθαῖς τὴν κου-
βέντα του). Λοιπὸν τάπαμε κύρ Μῆτσο... Κρατᾷς ἐδῶ τὴν
κάσσα... θὰ μᾶς ἔρθει πειὸ βολικά.. Διὰ βήματα ἀπὸ τὸ
νεκροταφεῖο.. Αὐριο μὲ τὴ χαυραγὴ ἐσχόμαστε καὶ τὴν
κουβαλάμε σ' ὁ νεκρὸ αρεῖο... "Ε;

Ο ΤΑΒΕΡΝΙΑΡΗΣ (στενοχωρημένα). Βρε παιδιὰ τι νὰ
σᾶς πῶ... Εἶνε τέτοιος σκυλόκαιρος... Εἶνε τόσο στενάχω-
ρα δῶ μέσα... "Επειτα σᾶς κόπα χθὲς βράδυ, σχωρέθηκε
ἕνας πελάτης μου.. Καλὸ παιδί, φίλος μου... Καταλαβαί-
νετε; Θὰ εἶνε λίγο ζόρικο... Μπορεῖ καὶ νὰ μὴν κοιμηθῶ...
Θά'χω βλέπεις ὅλη τὴν ὥρα τὴν κάσσα μπρὸς στὰ μάτια
μου...

Ο ΒΟΗΘΟΣ ΤΟΥ Φ. (σὰ γιὰ δικαιολογία). Μὰ δὲν
χρησίμευε ἀκόμα σὲ κανένα.

Ο ΦΕΡΕΤΡΟΠΟΙΟΣ (πειστικά). "Επειτα θάσουνα πολὺ
κουτὸς ἂν δὲν ξαπλώσεις μέσα... Γὼ στὸ μαγαζί μου ὅταν
φυλάω νυχτερινὴ βάρδια, ἀνάβω τὰ ψηλὰ σαμντάνια ποῦ-
χουμε καὶ νοικιάζουμε γιὰ τὶς κηδεῖες καὶ ξαπλώνουμε
στὴν πιὸ φαροδιὰ κίσσα.

Ο ΤΑΒΕΡΝΙΑΡΗΣ (πειὸ στενοχωρημένα). Κι' ἔτσι δὲ
φοβᾶσαι νὰ βγῇ κανένας τοῦλάχιστο ἀπὸ τὴν κάσσα ποῦ
κοιμᾶσαι σύ!... Καταλαβαίνω... ναί... δὲ λέω... μὰ... δὲ
θὰ μπορούσατε νὰ τήνε πάρετε;

Ο ΦΕΡΕΤΡΟΠΟΙΟΣ (ξακολουθώντας φυσικά τὴν κου-
βέντα του). Νὰ δεῖς μάλιστα ποῦ κάνω καὶ τὸ γούστο μου...
Εἶνε ἀναπαυτικὲς οἱ κάσσεσ... Τὸ κακὸ εἶναι ποῦ καμμιὰ
φορὰ ἔρχονται καὶ μὲ ξυπνᾶνε γιὰ νὰ μοῦ πάρουνε τὸ
κρεββάτι μου... "Άλλος τὰ κακαρώνει καὶ τὰ πληρώνω ἐγώ...
Τότε στενοχωριέμαι λιγάκι... Μὰ δὲ μὲ σχωρᾷς... φέρε τώρα
ἐὰ κατοστάρει κι' ἄς ἀφίσουμε τὶς φιλοσοφίες.

1373. 8
(Ο Ταβερνιαρής πέρνει τὸ κατοστὰρι καὶ πηγαίνει στὴ δεξιὰ πόρτα. Ὅταν βγαίνει ὁ βοηθὸς σκύβει πρὸς τὴ μεριά τοῦ Φερετροποιοῦ).

Ο ΒΟΗΘΟΣ ΤΟΥ Φ. (ἐμπιστευτικά). Δὲν ἔχει ἄδικο ἀφεντικό. Τόσο κοντὰ στὸ Νεκροταφεῖο! Χθὲς πάλι ὁ Γιάννης, ὁ Νεκροθάφτης μοῦλεγε πὼς εἶδε κάτι ἄσπρους ἴσκιους μέσα στὴ νύχτα... Μπορεῖ νᾶναι κι ἀλήθεια... Μ' ὀρκίστηκε...

Ο ΦΕΡΕΤΡΟΠΟΙΟΣ (ἀδιάφορα). Μπορεῖ... Σάματις εἶνε θάμμα; Ἔτσι τὶς πρῶτες νύχτες σηκώνονται οἱ πεθαμένοι... Δὲ μποροῦνε νὰ τὸ πάρουνε ἀπόφαση, βλέπεις, πὼς πρέπει νὰ λυώσουνε στὴ γῆς... Λαχταρᾶνε αὐτὴ τὴ δόλια ζωὴ. Δὲ φταῖνε αὐτοί... Οἱ συγγενεῖδες καὶ οἱ φίλοι τους δὲν τοὺς ἀφίνουν νὰ ξεχάσουν... Τοὺς πᾶνε κόλυθα, λειτουργιές, κρασί... Ἀνάγκουν τὰ καντήλια γιὰ νὰ βλέπουν τὴν κατάντια τους... Τοὺς θυμίζουμε μὲ κάθε τρόπο τὴ ζωὴ... Κι ἔτσι βγαίνουνε κι αὐτοὶ τὶς πρῶτες νύχτες, ὥσπου νὰ συνειθίσουνε.

Ο ΤΑΒΕΡΝΙΑΡΗΣ (μπαίνοντας). Πάλι γιὰ πεθαμένους μιλάτε μωρὲ παιδιά; (χίνει κρασί στὰ ποιήρια). Ὅλο γιὰ φαντάσματα... Μὲ τέτοιον καιρὸ (πίνουν κι οἱ τρεῖς, βουίζει ὁ ἀέρας, ἀστρ φτεῖ) Τσ... Τσ... (στενοχωρημένα μὰ μ' ἀπόφαση). Δὲ θέλω νὰ σᾶς χαλάσω τὸ χατήρι... Θὰ τὴν πάω στὸ ὑπόγειο ὅταν θὰ κλείσω. Μπορεῖ καὶ νὰ τὴνε πάω στὸ ὑπόγειο. Νὰ μὴν τὴνε βλέπω. (Σηκώνονται. Ο ΦΕΡΕΤΡΟΠΟΙΟΣ τοῦ δίνει τὸ χέρι).

Ο ΦΕΡΕΤΡΟΠΟΙΟΣ. Ἄντε γειά σου κύρ Μῆτσο.

Ο ΒΟΗΘΟΣ ΤΟΥ Φ. Γειά σου.

Ο ΤΑΒΕΡΝΙΑΡΗΣ (στενοχωρημένος). Στὸ καλὸ παιδιά... κι σῦρισ' νᾶρθετε τὴν αὐγὴ.

Ο ΒΟΗΘΟΣ ΤΟΥ Φ. Ἐννοια σου! Δὲ θᾶρθει κανένας πεθαμένος νὰ σοῦ ζητήσῃ τὴν κάσσα του...

Ο ΦΕΡΕΤΡΟΠΟΙΟΣ (εἰρωνικά). Κι ἂν ἔρθῃ χαιρέτα τον ἀπὸ λόγου μας κύρ Μῆτσο...

(Φεύγουν. Ο ΤΑΒΕΡΝΙΑΡΗΣ στενοχωρημένος πάει πρὸς τὴν κάσσα, γυρίζει ἀπότομα καὶ προχωρεῖ πρὸς τὸ τεζάκι. Ἀστράφτει. Ο ΤΑΒΕΡΝΙΑΡΗΣ κάνει τὸ σταυρὸ τοῦ μονομουρίζοντος. Τὶ σκυλόκαιρος! Ἐναστράφτει. Ο ΤΑΒΕΡΝΙΑΡΗΣ σταυροκοπούμενος γιὰ δευτέρῃ φορὰ

φτάνει στο τεζάχι κάθεται με τρόπο που να μη βλέπει την κάσσα, φτιάχνει το φανάρι κι ανοίγει ένα τεφτέρι).

Ο ΤΑΒΕΡΝΙΑΡΗΣ (θλιμμένα). Θιός σχωρέστον! Πάει κι ο Γιάννης ο Ζωνάς, (μ' εγκατέστηση). Πάν και τὰ βρεσέδια του... "Όταν κανένας γράφει ποιήματα και τρώει βρεσέ, ή πεθαίνει γρήγορα, ή πλουταίνει άργά μὰ πάντα ξεχνάει τούς δανειστές του, (άκούγονται τρία χτυπήματα δυνατά, άργά - άργά, σαν συνθηματικά. Ο ΤΑΒΕΡΝΙΑΡΗΣ ξαφνιαζεται κάνει να σηκωθεί μὰ ξανακάθεται μονολογώντας). Δέν είνε δυνατό! Δέν είνε δυνατό!... ("Άλλα τρία χτυπήματα με τόν ίδιο τρόπο χτυπημένα τόν αναγκάζουνε να σηκωθεί και να πάει ν' ανοίξει μουρμουρίζοντας:) "Έτσι χτυπούσε κι' ο συχωρεμένος, άπαράλλαχτα, βαρεία κι' άργά - άργά... Μὰ δέ σηκώνονται οί πεθαμένοι! (Τελειώνοντας τή φράση του σταυροκοπιέται και σι νάθελε να πάρει θάρρος προχωρεί γρηγορώτερα, άνοίγει τήν πόρτα κι' αναστενάζει μ' ανακούφιση όταν βλέπει να μπαίνει Ο ΓΕΡΟΣ άργά, να διευθύνεται προς τ' άριστερόν τραπεζάκι κι άμίλητος να κάθεται, άνοίγοντας ένα μεγάλο βιβλίο).

Ο ΤΑΒΕΡΝΙΑΡΗΣ (υποχρεωτικά). Διαταγή.

Ο ΓΕΡΟΣ (Βγάζει άγάλι-άγάλι το καπέλλο του φτιάχνει μ' άργό κίνημα τὰ λιγοστά κάτασπρα μαλιά του και με παράξενη νεανική φωνή παραγγέλνει) Μισή και νάαι σῶσμα

Ο ΤΑΒΕΡΝΙΑΡΗΣ (με καταφανέστατη ταραχή). "Ε;!

Ο ΓΕΡΟΣ (με τήν ίδια φωνή περιγελαστικά). Είπα μισή άπ' τὸ σῶσμα.

Ο ΤΑΒΕΡΝΙΑΡΗΣ (τρομαγμένος περισσότερο σὰ να μιλάει στον εαυτό του) Δέ μπορεί! Είνε ή μιλιὰ τοῦ σχωρεμένου! Δέ μπορεί!... Δέ σηκώνονται... "Όχι δέ σηκώνονται (δυνατά και με προσποίηση). "Εφθασε.

(Πηγαίνει προς τὸ τεζάχι, πέρνει τή μισή και πηγαίνοντας στη δεξιά πόρτα τήν άνοίγει, μένει μὲ στιγμή ρίχνοντας μὲ ματιά τρομαγμένη ἀπὸ τὸ ΓΕΡΟ στήν κάσσα κι ἔπειτα φεύγει ἀπότομα... Ο ΓΕΡΟΣ φτιάχνεται γιὰ να καθίσει πὺ ἀνετα. Σιγή. Γυρίζει ὁ ΤΑΒΕΡΝΙΑΡΗΣ άκουμπάει σὸ τραπέζι τοῦ ΓΕΡΟΥ τή μισή κι ἕνα ποτήρι κυττώντας τον φοβισμένα και προσπερνώντας τήν κάσσα πισοπερπατώντας πάει σὸ τεζάχι χωρὶς να ξεκαρφώσει ἀπὸ πάνω του τὸ τρομαγμένο βλέμμα του. Ο ΓΕΡΟΣ βάζει σὸ

ποτήρι κρασί. Χτυπάει ἡ πόρτα. Ο ΤΑΒΕΡΝΙΑΡΗΣ τρέχει κι ἀνοίγει. Μπαίνουν ὁ ΣΤΑΝΑΣ, ὁ ΛΟΥΓΓΗΣ κι ὁ ΜΟΡΦΗΣ. Εἶναι ντυμένοι μαῦρα ἀπεριποίητα μποσεμικά ροῦχα, πλατύγυρες ρεμπούμπλικες καὶ γκραβάτες ἀλλὰ Λαβαλιέρο).

Ο ΤΑΒΕΡΝΙΑΡΗΣ (Ἐνῶ κεῖνοι κάθονται σιὸ τραπέζι σὰ νὰ πῆρε θάνατος) Καλῶς τὰ παιδιὰ .. Μιὰν δὐὰ γιὰ ν' ἀρχίσουμε ὅπως πάντα, ἔ κὺρ Μόρφη;

Ο ΜΟΡΦΗΣ (κουρασμένα). Κάλ' ο μισή.

Ο ΤΑΒΕΡΝΙΑΡΗΣ (συνεφερμένος πιά). Πῶς αὐτὸ παιδιά; Μὲ τέτιο διαβολόκαιρο δὲν ἀρχίζουν μὲ μισές!

Ο ΣΤΑΝΑΣ (ἄκεφα). Ἔπειτα ἀπὸ τὸ χτεσινὸ μεθύσι. (μ' ἀναστεναγμό). Τί μεθύσι!

Ο ΤΑΒΕΡΝΙΑΡΗΣ (σὰ πειραγμένος). Ἄ! ὥστε πίνετε ἄλλου χιῆς βράδυ; (μὲ πίκρα, πικάροντας). Ἔτσι λοιπόν; Πίνετε τὸ βράδυ τῆς ἴδιας μέρας πού θάψαμε τὸν Γιάννη; Παρέα σας ἦτανε ὁ σχωρεμένος· κάθε μέρα μαζί κι ὅμως...

Ο ΛΟΥΓΓΗΣ (τονίζοντας τίς συλλαβὲς μὲ πίκρα). Πίναμε!... ναί!... Γλέντι μιὰ φορὰ... Τί γλέντι .. σιὸ Νεκροταφεῖο!...

(Στὴ λέξι «Νεκροταφεῖο» ὁ ΓΕΡΟΣ ποῦπινε δίχως νὰ προσέχει γυρίζει καὶ ρίχνει μιὰ ματιὰ στὸν Ταβερνιάρη τὴν ἴδια στιγμή πού κι αὐτὸς μ' ἓνα ἐνστιχιο κίνημα, γυρίζει καὶ τὸν κοιτάζει τρομαγμένα. Βοῦζει ὁ ἄνεμος. Μιὰ ἀστραπή, μιὰ δεύτερη).

Ο ΤΑΒΕΡΝΙΑΡΗΣ (πού ὁ φόβος του ἄρχισε νὰ γίνεται τρομάρα κοιτιάζοντας, σὰ νὰ μὴ μπορούσε νὰ σηκώσει τὰ μάτια του, πρὸς τὴ μεριά τοῦ ΓΕΡΟΥ). Εἶνε καλὰ θαμμένος ὁ καῦμένος μας ὁ Γιάννης; Ἔ; Εἶδατε τὸν τάφο του;

Ο ΛΟΥΓΓΗΣ (μὲ κομμένα, κουρασμένα λόγια). Τὸν εἶδαμε λέει; Ἦπιαμε μαζί του γιὰ τελευταία φορὰ... Χιῆς μεσάνυχτα!...

Ο ΣΤΑΝΑΣ (μὲ τὴν ἴδια ἀποχαύνωση σὰ νὰ ἐξακολουθοῦσε τὴν κουβένια). Ἐλεγε ὁ Μόρφης «στὴ γειά σου» κι ἔχυνε σιὸ νιοσκαμμένο χῶμα τὸ κρασί. Ἐλεγε ὁ Λουγγῆς «Γιὰ σένα» κι ἔπινε μονοροῦφι, τόνα ἀπάνω σιᾶλλο, τὰ ποτήρια. Κι ἔλεγα ἐγὼ «Καῦμένες»...

Ο ΜΟΡΦΗΣ (πασχίζοντας νὰ εἰρωνεντεῖ μὰ κυτορθώ-

νοκτας μονάχα νὰ στενάξει). Κι ἔπινες περισσότερο τὰ δάκρυά σου παρὰ τὸ γλυκὸ κρασί!...

Ο ΤΑΒΕΡΝΙΑΡΗΣ (Μ' ἀνατριχίλα πέροντας σιγὰ-σιγὰ τὰ μάτια του ἀπὸ τὸ γέρο πὺν ἀκουγε προσεχτικά. Θιὸς σχωρέστον!).

Ο ΓΕΡΟΣ (μὲ τὴν ἴδια παρὰξενη νεανικὴ φωνή). Ἀκόμα ἓνα κατοσιάρι...

Ο ΜΟΡΦΗΣ, ὁ ΣΤΑΝΑΣ, ὁ ΛΟΥΓΓΗΣ καὶ ὁ ΤΑΒΕΡΝΙΑΡΗΣ ἔκπληκτοι καὶ τρομαγμένοι χωρίζουν πρὸς τὸ μέρος τοῦ ΓΕΡΟΥ. Ὁ ἄνεμος βοῦνίζει δυνατὰ Μιὰ ἀστραπή. Ἄλλο βοῦντὸ ἀνέμου. Ο ΤΑΒΕΡΝΙΑΡΗΣ κυττάει τοὺς τρεῖς σὰν κἀθελε κάτι νὰ τοὺς πῇ ἢ νὰ τοὺς ρωτήσῃ κάτι. Ὅστις αὖ τρέχει πρὸς τὴ δεξιὰ πόρτα, πέροντας πρῶτα σὰν τρελλὸς ἀπὸ τὸ τρεῖς ἓνα κατοσιάρι).

Ο ΣΤΑΝΑΣ (κυττάζοντας μ' ἀπλανῇ ἀπὸ τρόμο μάτια τὸ ΓΕΡΟ) Παναγία μου!

Ο ΛΟΥΓΓΗΣ (μόλις συγκρατημένος, μὲ χέρια συσπασμένα στὴν ἄκρη τοῦ τραπέζιου, προσπαθώντας γυρμένους νὰ διακρίνῃ ὅσο μπορεῖ καλύτερα μεσ' σιὸ σκοτάδι τὰ χαρακτηριστικά τοῦ ΓΕΡΟΥ). Δὲν εἶνε δυνατό! Ἀδύνατο! Ἀδύνατο! (Πρὸς τὸν ΜΟΡΦΗ τρέμοντας). Ἀκουσες;

Ο ΜΟΡΦΗΣ (πὺν μόλις ἀρχίζει νὰ συνέρχεται, σηκώνοντας μὲ μεγάλη προσπάθεια τὰ μάτια του ἀπὸ τὸ ΓΕΡΟ). Μπορεῖ νὰ μοιάζουν οἱ μιλιές! Μπορεῖ καὶ νὰ μὴν ἀκούσαμε καλά... Ἀὐτὸ βαρύνει! (ἢ ματιὰ του πέφτει στὴ κάσση). Ἐ;! Ἐφερε καὶ τὴν κάσση του;!

(Σιγὴ - Ἀκινησία).

(Μπαίνει Ο ΤΑΒΕΡΝΙΑΡΗΣ, τρικλίζοντας ἀπὸ τὸν τρόμο ἀφίνει τὸ κατοσιάρι σιὸ τραπέζι τοῦ ΓΕΡΟΥ, χωρὶς νὰ τὸν κυττάξῃ καὶ πηγαίνοντας πρὸς τοὺς τρεῖς πὺν στέκουντες βουβοὶ νὰ κυττάζουσι τὸ ΓΕΡΟ καὶ τὴν κάσση κἀθεται βαρὺς στὴν καρέκλα σὰ νὰ σωριάζεται).

Ο ΤΑΒΕΡΝΙΑΡΗΣ (μὲ πνιγμένη φωνή). Εἶνε ὅμως βαθειά, πολὺ βαθειά σιὸν τάφο τὸν ὁ σχωρεμένος; Βαθειά ἔ;...

Ο ΣΤΑΝΑΣ (Μ' ὅλο τὸ τρόμο, τρυφερά). Θιὸς σχωρέστον.

Ο ΛΟΥΓΓΗΣ (μὲ προσποιητὴ εὐθυμία πὺν τσακίζει σ' ἀναφυλλητά). Κρασί, κρασί, κρασί!

Η ΜΟΡΦΗΣ (μὲ φωνὴ πὺν πασχίζει νὰ ναι σταθερὴ)

μὰ πὺν τρέμει). Βαθειά, πολὺ βαθειά... Κι ἦτανε τόσο διψασμένος! Τὸ χῶμα του ρουφούσε τὸ κρασί πρὸ γοήγορα, πρὸ διψασμένα κι ἀπὸ μένανε (πίνει) Πόση δίψα!

Ο ΓΕΡΟΣ (πὺν ἦπνε στὸ μεταξὺ τὸ κρασί του μὲ τὴν ἴδια φωνή). Κι ἄλλο κρασί!

(Αὐτὴ τὴ φορὰ κατατρομαγμένοι σηκώνονται κι οἱ τέσσερις. Ο ΛΟΥΓΓΗΣ φωνάζει: Ἡ φωνή του! ἡ φωνή του! Ὁ ΜΟΡΦΗΣ ἀφίνει μὲ δύναμη τὸ ποτήρι του καὶ κάνει νὰ πάει πρὸς τὸ ΓΕΡΟ. Ξαφνικά ἡ πόρτα τοῦ βάρθους ἀνοίγει ἀπὸ τὸν ἀνεμο ἀπότομα καὶ φέγγει, τὴν ταβέρνα μιὰ κίτρινη δυνατὴ ἀστραπή ὁ ἀέρας βουίζει δυνατά. Στέκεται μιὰ στιγμή ἀναποφάσιστα κι ἔπειτα ἀπότομα, γοήγορα πάει κλείνει τὴν πόρτα. Συνέχεται ἔπειτα ἀπὸ λίγο καὶ διευθύνεται ἀργὰ πρὸς τοὺς ἄλλους πὺν γυρισμένοι πρὸς τὸ μέρος του σιγομιλάνε, ἀναγκάζοντάς τους νὰ καθίσουν. Ὁ ταβερνιάρης φεύγει μὲ τὸ κατοστάρι).

Ο ΜΟΡΦΗΣ (μὲ τρεμάμενη φωνή μ' ἀποφασιστικά). Αὐτὸ τὸ κατοστάρι θὰ τὸ πιεῖς ἀπὸ μᾶς Γέρο.

Ο ΓΕΡΟΣ κουνάει τὸ κεφάλι του καὶ φέρνει τὸ χέρι του στὸ στήθος του σὰ νὰ δέχεται μ' εὐγνωμοσύνη. Μπαίνει ὁ ΤΑΒΕΡΝΙΑΡΗΣ μὲ τὸ κρασί, τ' ἀκουμπάει χωρὶς νὰ κοιτάει, καὶ ἀπότομα γυρίζοντας πρὸς αὐτόν).

Ο ΤΑΒΕΡΝΙΑΡΗΣ (τρεμουλιάζοντα, σχεδὸν μὲ παράπτωρο). Πῶς σοῦρθε νᾶρθης σὴν ταβέρνα μου Γέρο; Πῶς σοῦρθε; Δὲ σ' ἔχω παραδεῖ.

(Ὁ ΓΕΡΟΣ ἀμίλητος γιομίζει τὸ ποτήρι διαβάζοντας τ' ἀνοικμένον βιβλίον. Ὁ ΤΑΒΕΡΝΙΑΡΗΣ μουγγὸς μὲ ἄλλοιωμένα χαρακτηριστικά πάει καὶ κάθεται μὲ τοὺς ἄλλους).

Ο ΜΟΡΦΗΣ (μ' ἓνα ψεύτικο χαμογελο). Λοιπὸν Γέρο στὴ γειά σου!

(Χύνει λίγο κρασί καὶ πίνει. Ὁ ΓΕΡΟΣ σηκώνει τὰ μάτια του σὰ νὰ χαιρετάει καὶ πίνει διψασμένα. Στὸ μεταξὺ ἀστραπὲς καὶ βροντὲς διαδέχονται ἡ μιὰ τὴν ἄλλη, τὸ βουεῖο τοῦ ἀέρος δυναμώνει. Οἱ τρεῖς σὰν ἀποσιωπῶνε κοιτᾶνε τὸ ΓΕΡΟ καὶ τὴν κάσσα. Ὁ ΛΟΥΓΓΗΣ χτυπάει μὲ τὰ δάκτυλά του στὸ τραπέζι τὸ χρόνο τῆς *Marche funèbre*. Σιγή).

Ο ΜΟΡΦΗΣ (μὲ μεγάλη προσπάθεια). Τοῦ παραγγέλλω ἓνα σταυρὸ ἀπὸ μαῦρο ξύλον φτωχικὸ κι' ἀπλό. Κι εἶπα νὰ γράφουν ἀπάνω μ' ἄσπρα κεφαλαῖα γράμματα τ' ὄνομά του, τὰ εἴκοσι δύο του χρόνια καὶ τὸν τελευταῖον στίχον πὺν μᾶς διάβασε προχτές (συνεπαρμένα, μὲ πάθος). Θυ-

μάστε ; τὸν τελευταῖο του στίχο ; (λίγο τραβηχτά). « Ἐφυγε καὶ δὲν ἄφισε πίσω του μήτε τὸν ἴσκιό του μήτε τὸν ἀπόφωνο τῶν κουρασμένων του βημάτων ».

Ο ΓΕΡΟΣ (προσέχει καὶ μετὰ τὴν ἴδια νεανικὴ φωνὴ ἐπαναλαμβάνει) Μήτε τὸν ἴσκιό του μήτε τὸν ἀπόφωνο τῶν κουρασμένων του βημάτων.

(Ἡ ταραχὴ τοῦ ΣΤΑΝΑ εἶπε μεγάλη. Μπήζει μιὰ ἐπὶ κόπῃ στριγγιά φωνὴ καὶ χώνει τὸ κεφάλι του μέσ' στὰ χέρια του κλείνοντας σφιχτά τ' αὐτιά του. Ὁ ΛΟΥΓΓΗΣ ἔξαλλος σηκώνεται πέρνει τὸ ποτήρι καὶ τ' ἀδειάζει κρατῶντας μετὰ τρεμάμενο χέρι τὸ τραπέζι. Ὁ ΜΟΡΦΗΣ μετὰ τρελλὰ σπινθηροβόλα μάτια στριγγιάζει). Σώνει (καὶ σὰν τιναγμένος ἀπὸ ἐλατήριο πετάγεται μετὰ σφιγμένες γροθιὲς πρὸς τὸ ΓΕΡΟ φωνάζοντας σπαραχτικά). Βουκόλακα ! Βουκόλακα !... Νάτη ἢ κάσσα σου... (Ὁ ΤΑΒΕΡΝΙΑΡΗΣ μετὰ ἀπλανῆ μάτια στέκεται ἀνάμεσα στὰ δύο τραπέζια καὶ λιποθυχισμένα ἐμποδίζει μετὰ χέρια τραγικὰ συσπασμένα τὸ Μόρφη νὰ προχωρήσῃ ἰκετεύοντας). Παιδί μου... σηκώθηκε.. σηκώθηκε, δίψασε κι ἤρθε ! (Τὴν ἴδια στιγμή ὁ ΓΕΡΟΣ σηκώνεται καὶ πάει πρὸς τὴν πόρτα τοῦ βάθους τριζιλίζοντας. Ἀνοίγει τὴν πόρτα καὶ στέκει στὸ ἀνοιγμα σὰ νὰ τότε σταματάει τὸ σκοτάδι. Ἐνας δυνατὸς σίφουνας ἀγέρα μπαίνει μέσα βουίζοντας. Μιὰ ἀστραπή. Γυρίζει πρὸς τοὺς νέους καὶ μουρμουρίζει. « Τρελλαθήκανε ». (Κυτᾷ τὸ φέρετρο καὶ φεύγει.. Ἀκούγεται ἓνας κεραυνός. Ὁ ΜΟΡΦΗΣ βγάζει μετὰ προσποιημένη γαλήνη μὰ τρέμοντας τὴν πλάκα του καὶ τὴν ἀνάβει. Στὸ δι. σημεῖα αὐτὸ ὁ ΤΑΒΕΡΝΙΑΡΗΣ πάει πρὸς τὴν ἀνοιγμένη πόρτα κυτᾷ τὴν ἔξω καὶ λέει ἀνακοιφιστικά

Ο ΤΑΒΕΡΝΙΑΡΗΣ Ἐφυγε. (Πηγαίνει πρὸς τὸ τεζάχι).

Ο ΜΟΡΦΗΣ (μετὰ τρεμουλιαρικὴ φωνή, μὰ μετὰ βεβαιότητα). Δὲ θὰ ξαναγυρίσῃ !.. Εἶνε βαθεῖα... Ἐπειτα ἤπια τόσο χ' ἐς καὶ σήμερα, πού θὰ κοιμηθεῖ.

Ο ΣΤΑΝΑΣ (θλιβερὰ συνεφερομένος) Αὔριο ὁ μαραγκὸς θὰ στήσῃ τὸ μαῦρο ἀπλὸ σταυρὸ πού θὰ μαρτυροῦν τὸ ὄνομά του, τὰ εἴκοσι δυνὸ του χρόνια καὶ τὸ στίχο του.

Ο ΛΟΥΓΓΗΣ (τρυφερά), Νᾶναι τὸ χῶμα του ἐλαφροῦ.

Ο ΜΟΡΦΗΣ. Κι' ἀργότερα θάρθει τὸ σαράκι, ὁ ποιητὴς τῶν σκοτεινῶν βουβῶν δραμάτων καὶ θὰ γράψῃ γι' αὐτὸν στὸ μαῦρο ἀπλὸ σταυρό, τὸ μεγάλο του τραγοῦδι τόσο

μεγάλο πού θὰ σβήσει τ' ὄνομά του, τὸ στίχο του καὶ τὴ
θύμιση τῶν ἀνθισμένων εἰκοσιδυό του χρονῶν...

(Ἀνοίγει μὲ βουτὸ τ' ἀνέμου ἢ πόρτα. Μπαίνει ὁ
ΓΕΡΟΣ τρικλίζοντας μέσα. Γενικὴ ταραχή. Ὁ ΣΤΑΝΔΣ
σφραγίζει τ' αὐτιά του, ὁ ΛΟΥΓΓΗΣ πιάνει τὸ κεφάλι του
κι ὁ ΜΟΡΦΗΣ πισωδρομόντας μὲ προτεταμένα χέρια κάθε-
ται βουβὸς στὸ τραπέζι κυτιῶντας μὲ μάτια ὀρθάνοιχτα τὸ
ΓΕΡΟ πὺν προχωρεῖ τρικλίζοντας σιγὰ σιγὰ καὶ πάει καὶ
κάθεται πάνω στὴν κάσσα. Ὁ ΤΑΒΕΡΝΙΑΡΗΣ μὲ τὰ χέρια
στὰ μάτια στηρίζεται σιτὸν τοῖχο).

Ὁ ΓΕΡΟΣ (μὲ βραχνή, κουρασμένη γερον-
τικὴ φωνὴ αὐτὴ τὴ φορά.) Ἀκόμα μισὴ κάπελα. Εἴ-
πα μιὰ κι ἄρχισα ἔδῳ, νὰ μὴν τ' ἀνακατέψω. Μισὴ ἀκόμα.

(Στὴν καινούργια φωνὴ τοῦ ΓΕΡΟΥ γυρίζουν
ὅλοι καὶ τὸν κυττᾶνε μ' ἐκπληξι πρῶτα, ἔπειτα μὲ προσο-
χή, συνεφερμένοι σιγὰ-σιγὰ).

Ο ΓΕΡΟΣ (μὲ τὴν ἴδια βαρεῖα γεροντικὴ φωνή).
Ἔ! Κάπελα εἶπα μισὴ ἀκόμα...

(Ὁ Ταβερνιάρης πέρνει τὴ μισὴ καὶ πάει πρὸς τὴ
δεξιὰ πόρτα).

Ο ΜΟΡΦΗΣ (Μ' ἀνακούφιση ἀργά-ἀργά). Ἀκοῦτε ;
Ἀκοῦτε ; Δὲν εἶνε πιά ἡ φωνὴ τοῦ Ζωνᾶ... Ὁ Ζωνᾶς
κοιμήθηκε γιὰ πάντα. Θιὸς σχωρέστον.

Ο ΛΟΥΓΓΗΣ. Θιὸς σχωρέστον.

ΑΥΛΑΙΑ